

wyceny w stosunku do zasad stosowanych dotychczas oraz ustalenie, jakie zasoby są niezbędne do prawidłowego wdrożenia MSSF, przy czym należy uwzględnić zarówno zasoby ludzkie (kadrowe), jak i techniczno-organizacyjne. Etap drugi - pozyskanie wiedzy i narzędzi- zdobycie przez pracowników wiedzy na temat treści MSR/MSSF w stopniu niezbędnym na poszczególnych stanowiskach. Zapewni to świadome stosowanie wdrażanych zasad przez cały personel. Etap trzeci - wdrożenie nowych zasad ujmowania i wyceny- Działania podejmowanie w ramach tego etapu powinny opierać się na wiedzy pozyskanej w trakcie analizy systemu informacyjnego i prowadzić do przejścia na zasady rachunkowości zgodne z MSSF/MSR. Etap czwarty - przygotowanie polityki rachunkowości zgodnej z MSSF- usystematyzowanie nowych zasad rachunkowości w postaci jednolitego dokumentu, stanowiącego ostateczny zbiór wytycznych dla wszystkich osób uczestniczących w procesie sprawozdawczości finansowej. Etap piąty - utrzymanie jakości sprawozdania finansowego- bieżąca kontrola zgodności procesu sprawozdawczości finansowej z treścią MSSF/MSR [2].

• Wdrożenie MSR oraz sporządzanie sprawozdań finansowych zgodnie z MSR oprócz takich zalet, jak szybkie pozyskiwanie informacji (w przypadku grup kapitałowych) czy szybkie dostarczanie informacji do inwestorów i KNF (w przypadku podmiotów ubiegających się lub zamierzających ubiegać się o dopuszczenie wyemitowanych papierów wartościowych do obrotu), pozwala również, w porównaniu z ustawą, na dostarczanie dokładniejszych informacji o samej jednostce i jej kondycji finansowej poprzez wiele obowiązkowych ujawnień. Sprawozdania finansowe podmiotów, które stosują MSR, są porównywalne ze sprawozdaniami innych spółek, w tym również spółek zagranicznych.

Używana literatura:

1. I.Olchowicz, A. Tłaczała, Sprawozdawczość finansowa według krajowych i międzynarodowych standardów, Difin, Warszawa 2008.
2. G.T. Bailey, K.Wild, Międzynarodowe Standardy Rachunkowości w praktyce, FRRwP, Warszawa 2010.

Володимир ЧУБАЙ

Національний університет «Львівська політехніка»

ЕТАПИ КОМПЛЕКСНОГО АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Комплексний аналіз фінансового стану підприємства дасть змогу збалансовано врахувати кількісні і якісні показники в розрізі внутрішнього та зовнішнього середовища, їх динаміку та стійкість тенденцій, і зробити виважені, адекватні реальності, висновки для прийняття оптимальних управлінських рішень. Пропонуємо його здійснювати за етапами наведеними на рис. 1.

Виявлення можливості застосування конкретної методики аналізу фінансового стану чи окремих її положень для досліджуваного підприємства здійснюється з врахуванням видів його діяльності, наявності акцій чи облігацій на фондовому ринку, перебування в кризовому стані тощо. Перевірка достовірності та достатності інформації для здійснення аналізу фінансового стану за вибраною методикою є необхідною умовою, оскільки нерідко фінансова звітність містить викривлення. Зокрема, необхідно перевірити взаємоузгодженість її показників між собою, використовуючи методичні рекомендації МФУ, перевірити відповідність даних звітності даним оборотно-сальдової відомості, головної книги, реєстрів синтетичного обліку тощо. По нетипових або сумнівних статтях активів, пасивів, доходів, витрат потрібно ще перевірити реєстри аналітичного обліку та вибірково первинні документи. При порівнянні показників за різні періоди необхідно уважно відслідковувати зміну структури статей і розділів звітності, які використовуються в процесі їх розрахунку.



Рис. 1. Етапи комплексного аналізу фінансового стану підприємства

За більшістю напрямів аналізу фінансового стану його необхідно здійснювати в розрізі звітного періоду (або іншого періоду, що досліджується), та минулого або базового періоду (для порівняння), а також прогнозувати зміну фінансового стану в наступному періоді (для прийняття оптимальних тактичних і стратегічних управлінських рішень). Визначаючи середньорічне значення вартості певних активів, величини власного капіталу чи заборгованостей для використання у формулах показників ділової активності, рентабельності активів і власного капіталу, необхідно враховувати сальдо відповідних об'єктів по місяцях або кварталах року, що аналізується. Якщо для цього використовувати дані на початок і кінець року з балансу підприємства, то отримані значення коефіцієнтів будуть здебільшого викривлені і не відповідатимуть реальності. В разі якщо одні показники фінансового стану ілюструють негативні характеристики стану та діяльності підприємства, а інші – навпаки, то доцільно додатково скористатись комплексним показником. В процесі аналізу крім кількісних абсолютних та відносних показників фінансового стану необхідно врахувати і якісні. Необхідно також перевіряти узгодженість результатів аналізу на основі співставлення якісних, окремих кількісних і комплексних показників, враховуючи вплив динаміки цих показників і стійкість тенденцій, вплив чинників внутрішнього і зовнішнього середовища.

Якщо результати аналізу є некоректними і не дають змогу прийняти рішення для якого потрібна була інформація про фінансовий стан, необхідно виявити причини цього і спробувати усунути їх. Якщо це зробити нема змоги, то доцільно вибирати іншу методику і пройти ще раз вищенаведені етапи. В разі отримання коректних результатів формують ґрунтовні висновки по кожному показнику та узагальнюючий висновок про фінансовий стан підприємства. При цьому необхідно враховувати особливості зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства.

Наприклад, якщо у підприємства знижуються значення економічних показників під час суттєвої економічної кризи в країні чи світової кризи, то це зниження необхідно аналізувати не лише у ракурсі абсолютного та відносного відхилення, а й в контексті кризових подій, зниження значень середньогалузевих показників тощо. Також при зміні діяльності підприємства чи диверсифікації, зниження значень певних показників повинне розглядатись аналітиком не лише як погіршення фінансового стану підприємства чи ефективності його діяльності, а й як прояв адаптації під специфіку нової діяльності чи поєднання з уже існуючими її видами.

Олег ШЕВЧУК

Тернопільський національний економічний університет

ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА – СУТНІСТЬ ДЕФІНІЦІЇ

Інтеграція України у світовий європейський простір вимагає запровадження нового організаційно-економічного механізму регулювання бухгалтерського обліку. Він повинен ґрунтуватися не тільки на положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку, але й на сучасних міжнародних стандартах фінансової звітності, що зумовлює необхідність дослідження й оцінки ефективності організації обліково-аналітичних показників та визначення основних напрямів їх удосконалення.

Розроблення дієвої системи облікової політики є необхідною складовою частиною організації та ведення бухгалтерського обліку результатів процесу виробництва продукції, оскільки процес виробництва є важливою умовою існування кожного суб'єкта господарювання, так як – це процес створення матеріальних і духовних благ, які задовольняють потреби суспільства.

Відповідно до ст. 1 Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” [1] облікова політика – це сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності, тобто це система, яка передбачає самостійний вибір підприємством певних і конкретних методичних підходів, форми і техніки ведення бухгалтерського обліку, виходячи з чинних нормативних актів і особливостей діяльності підприємства.

Міжнародні стандарти фінансової звітності надають дещо інше значення терміну “облікова політика”, зокрема, п. 21 МСБО 1 “Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності” [2], п. 6 МСБО 8 “Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки” [3] визначають облікову політику як конкретні принципи, основи, домовленості, правила та практика, прийняті підприємством для складання та подання фінансових звітів.

Отже, трактування терміну “облікова політика” в законодавчих нормативних документів має різні підходи до визначення його сутності. Проте спільним є те, що облікова політика є одним із ефективних інструментів ведення господарської діяльності підприємства.

Найбільш поширеною є думка авторів, які визначають облікову політику як методичне забезпечення ведення оперативного та бухгалтерського (зведеного) обліку для цілей управлінського (облікове забезпечення процесу прийняття управлінських рішень на різних рівнях) та податкового (оптимізація оподаткування на підприємстві) планування й фінансового обліку. Так, зокрема, вважають Т.В. Барановська, П.С. Безруких, М.Т. Білуха, Г.П. Журавель, В.Б. Клевець, М.В. Кужельний, Г.І. Кузьменко, В.Г. Лінник, Л.Г. Ловінська, О.М. Лудченко, М.О. Рудоловська, І.В. Сидоренко, І.Б. Стефанюк, П.Я. Хомин, В.Г. Швець й К. Щиборщ. На нашу думку, така пропозиція є досить доречною, оскільки буде залежати від вибору сукупності методів для оцінки об'єктів бухгалтерського обліку, що використовуватиме підприємство у своїй господарській діяльності.

Наступна група науковців трактує облікову політику як документ, в якому повинні враховуватися вимоги державного регулювання, методологічні засади, можливості підсилення функцій бухгалтерського обліку та позиції суб'єктів підприємницької діяльності